

บทความออนไลน์

มู่หลานที่ไม่มีมู่ชู่ เมื่อคู่หูขาดหายไป อะไรทำให้เพื่อนตัวเอกหรือ sidekick สำคัญ

คุณเป็นคู่หูของใครซักคนรึเปล่า จริงๆ ในความสัมพันธ์ เรามักจะมีเพื่อนซี้ มีคนที่ตัวติดกัน ไปไหนมาไหนด้วยกัน ดูแลกันบ้าง ทะเลาะกันบ้าง งอนกันก็บ่อย เพราะชีวิตที่ออกจะซุกซนสักนี้เราเองก็ต่างก็การ และต่างก็เป็นผู้ช่วยของกันและกัน

ล่าสุด จากกรณีมู่หลานภาคคนแสดง นอกจากเสียงวิจารณ์ตั้งแต่ตัวหนังเอง ประเด็นทางการเมืองของนักแสดงสาวชาวจีนแล้ว ในเรื่องก็ยังมีประเด็นถกเถียงว่า มู่หลานภาคล่าสุด เจ้ามังกรมู่ชู่ ตัวละครสำคัญที่ทำหน้าที่เป็นทั้งพี่เลี้ยง เป็นเพื่อนคู่ใจ เป็นตัวละครที่คลายความตึงเครียดต่างๆ และลึกๆ แล้วเรารู้สึกว่าเจ้ามังกรที่เต็มไปด้วยอารมณ์ขันนี้ ย่อมต้องเป็นที่พึ่งพาให้กับตัวเองของเราได้หายไป สิ่งมีชีวิตเหนือจริงในเรื่องจากมังกรก็กลายเป็นนกฟินิกซ์ ที่ในที่สุดแล้วก็ทำหน้าที่ให้กับเรื่องเล่าคนละอย่างกับการเป็นคู่หูและคู่คิดให้กับมู่หลาน

ทางผู้กำกับก็ออกมาอธิบายการหายไปของมังกรคู่หูคนสำคัญว่า สัมพันธ์บริบทวัฒนธรรมและการอ้างเรื่องเล่ามู่หลานยุคเก่ามากกว่าฉบับดิสเนย์เดิม ที่นี่ นอกจากประเด็นเรื่องมู่หลานแล้ว ตัวละครเช่นเพื่อนพระเอกนอกจากจะสัมพันธ์กับชีวิต หรือประสบการณ์จริงที่พวกเราทุกคนมักจะต้องการคู่หูเดินทาง แต่การเกิดขึ้นของตัวละครคู่หูนั้นสัมพันธ์กับวิธีการเล่าเรื่อง เป็นตัวละครที่ทั้งทำหน้าที่ร่วมเล่าและดำเนินเรื่องให้กับผู้ชมละครเวที ไปจนถึงทำหน้าที่นอกจากจะช่วยเหลืออย่างเป็นทางการแล้ว ยังส่งเสริมความหมายให้กับพระเอกด้วย

yahoo.com

Deuteragonist : ตัวเอกลำดับที่สอง หรือพระรองก็ว่าได้

การพูดถึงพวกเทคนิคในเรื่องเล่า นวนิยาย จนกลายมาเป็นหนังที่เราคุ้นๆ ส่วนใหญ่สืบสาวรูปแบบได้ตั้งแต่ครั้งโบราณโน่นจริงๆ บ้านเราเองก็มีเช่นพระลักษมณ์ พระราม ด้านหนึ่งพระลักษมณ์ก็ทำหน้าที่คล้ายๆ เป็นเพื่อนพระเอก เป็นคู่หูซุ่มซ่ามที่เดินทางและคอยเกื้อกูลกันและกัน แม้ว่าพระเป็นพระเอกของเราเกื้อกูลดูแลก็ตาม ซึ่งนั่นก็เป็นหน้าที่หนึ่งของเพื่อนพระเอกซึ่งจะกล่าวถึงต่อ ทีนี้ขอย้อนกลับไปที่ยุคกรีกโบราณ เพราะยุคกรีกเป็นยุคที่ถือว่าเกิดทฤษฎีเกี่ยวกับวรรณคดีขึ้นยุคแรกๆ คืองานของอริสโตเติล ทั้งยังมีบัณฑิตมีการศึกษาผลงานต่างๆ หลงเหลือเข้าใจมาจนถึงปัจจุบัน

ในทางทฤษฎีตัวละครเพื่อนพระเอก สมัยกรีกเรียกว่า Deuteragonist พอเห็นคำว่า -gonist คือเรามีพระเอกเรียกว่า protagonist มีตัวร้ายตรงข้ามกันเรียกว่า antagonist ทีนี้ Deuteragonist คำว่า deuter แปลว่าสอง เหมือนที่ยังใช้ในภาษาตระกูลโรมานซ์ละตินในยุคต่อมา คำว่าสองในที่หมายถึงตัวละครเอกลำดับที่สอง เป็นคนที่มาร่วมดำเนินเรื่องสำคัญรองจากพระเอกนั่นเอง

ทีนี้ ความสำคัญของพระรอง หรือเพื่อนพระเอก ยุคแรกเลยมันมีหน้าที่เชิงฟังก์ชัน คือสมัยกรีก กระทั่งยุคโบราณของแถบบ้านเราวรรณคดีส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการแสดง ไม่ว่าจะร้องขับกล่อมไปจนถึงละครเวที ทีนี้อริสโตเติลก็บอกไว้ใน The Poetic ตำราวรรณคดีเล่มแรกของโลกว่า Aeschylus กวีโศกนาฏกรรมของกรีกโบราณเป็นคนแรกที่ใช้ตัวละครลำดับที่สองขึ้นมาร่วมดำเนินเรื่องบนเวที ด้านหนึ่งก็คือเป็นศิลปะการประพันธ์และศิลปะการแสดงที่ทำให้เรื่องราวซับซ้อนขึ้น

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

แต่เดิมอริสโตเติลอธิบายว่า ละครกรีกจะใช้ตัวละครหลักขึ้นมาแสดง แล้วก็มียุคที่ร้องคอรัสใส่หน้ากากโผล่ขึ้นมา แล้วก็มียุคที่ร้องคอรัสบ้าง ตอบโต้บ้าง ซึ่งถ้ามองในเชิงความสมจริง ส่วนของคอรัสก็เกิด ประกอบกับมีหน้าที่หลายอย่างทั้งเป็นเหมือนเสียงสะท้อน เสียงก้องของตัวเอง ไปจนถึงเป็นเสียงของผู้ชม ของสังคมที่แสดงความเห็น หรือมาเล่าสั้นเรื่องต่างๆ ก็เกิด แต่ที่นี้ Aeschylus ก็คงรู้สึกว่าเรื่องไม่สมูธ พระเอกถึงเวลาดำเนินไปคุยกับคอรัสไป หรือจะเล่าเรื่องราวอะไรดำเนินไปทางไหนอย่างไร ไปจนถึงแสดงความคิดเห็นต่างๆ ก็ยาก ดังนั้นก็เลยเลยวางตัวละครลำดับที่สองขึ้นมา ส่วนใหญ่ง่ายๆ ก็จะเป็นเหมือนเพื่อนเดินทาง (แปลว่าฮีโร่กรีกยุคก่อนไม่เหงา ต้องเดินทางเดิบทเิดเพียงลำพัง) จะเป็นคู่หู ที่ปรึกษา หรืออะไรก็ได้ โดยตัวตนเป็นคน เป็นสัตว์ เป็นวิญญาณ เป็นของวิเศษ แต่หลักๆ คือทำหน้าที่ร่วมดำเนินเรื่อง จะพูดคุยสะท้อนความคิด เรื่องก่อนเรื่องต่างๆ ที่ทำให้เนื้อเรื่องดำเนินต่อไปเรื่อยๆ ดังนั้นตัวละครลำดับที่สองจริงๆ ก็เลยกว้างมาก จะเป็นเพื่อนก็ได้ เป็นคนที่มาติดพันก็ได้ เป็นที่ปรึกษา เป็นคนที่ไปด้วยเฉยๆ ไปจนถึงเป็นศัตรูคู่แข่ง ฟังก์ชันเดิมก็น่าจะยังคงอยู่ แต่มีบทบาท มีลักษณะ หรือมีอิทธิพลต่อตัวเรื่องที่เปลี่ยนไปแล้วแต่เรื่องราว

Greek Chorus, seattledivorceservices.com

Sidekick คู่หูที่ทำให้เราอุ่นใจ

จากตัวละครลำดับที่สอง ตัวละครที่จะมาพูดคุย ช่วยเหลือเยียวยาหรือทำให้เรื่องดำเนินต่อ เช่นพระลักษมณ์โดน หอก ก็ทำให้เรื่องดำเนินต่อได้ บางครั้งซับซ้อนขึ้นหรือคลี่คลายลง ทีนี้ เพื่อนพระเอกที่ดี ที่ประเสริฐระดับพระ โปธิสัตว์ซึ่งในชีวิตจริงก็พอจะมีอยู่บ้าง คือเพื่อนพระเอกที่ทำหน้าที่เป็นคู่หู แล้วซบซุ่มฝึกพระเอกแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นสปอตไลท์ไฟฉายให้พระเอกโดดเด่น เป็นที่รักของนางเอกขึ้นมาได้อีก

ทีนี้จากฮีโร่ยุคกรีก เรื่อยมาจนถึงยุคบ๊อบคัลเจอร์ เกิดฮีโร่ที่เป็นรูปธรรมขึ้นมา เป็นผู้ผดุงความยุติธรรมให้กับเมืองใหญ่ ต่อสู้ศัตรูเหล่าร้ายที่จ้องทำลายโลก ฮีโร่ของเราจะไปสู้กับสารพัดกองทัพเหล่าร้าย ตัวคนเดียวจะไปสู้ไหวหรือ ในคอมมิคฮีโร่ก็เลยเกิดคอนเซ็ปต์ Sidekick ขึ้น เป็นตัวละครที่ทำหน้าที่เป็นคู่หู คอยช่วยเหลือพระเอก คำว่า Sidekick เชื่อว่าเกิดขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ต้นศตวรรษที่ 20 เป็นแผลงจากคำว่า kick ที่หมายถึงกระเป๋ากางเกงที่อยู่ด้านหลัง เป็นกระเป๋าคาดภัย โจรล้วงยาก คำว่า Sidekick ก็เลยถูกใช้เหมือนว่าเรามีคู่หู เพื่อนที่คอยดูแลความปลอดภัยในการเดินทางที่อยู่ข้างๆ เราตลอด

ทีนี้ คู่หู ในนิยามแบบใหม่แบบ Sidekick ก็เลยเป็นลักษณะและฟังก์ชันของตัวละครในยุคหลังซึ่งสัมพันธ์กับ วัฒนธรรมบ๊อบ ทั้งฮีโร่ในคอมมิค มาจนถึงพวกพระเอกในหนังต่างๆ ซึ่งก็ล้วนต้องมีคู่หูไว้คู่กาย งานศึกษาบอกว่า คู่หูในนิยามแบบ Sidekick คนแรกก็คือโรบิน ในบทแมนกับโรบิน ปรากฏตัวในราวปี ค.ศ.1940 แรกเริ่มเดิมทีโรบินถูกวางไว้เพื่อให้ตัวเรื่องเข้าถึงผู้อ่านอายุน้อยๆ ได้ ซึ่งในที่สุด ฟังก์ชันของคู่หูที่นอกจากจะช่วยเหลือจริงๆ แล้วก็ยังทำหน้าที่ส่องสะท้อนพระเอกคล้ายกับหน้าที่ของเพื่อนพระเอกในวรรณกรรมยุคก่อนหน้า ซึ่งบางคนที่เชื่อว่าคู่หู ทำนองนี้เกิดขึ้นตั้งแต่ในมหากาพย์กิลกาเมชของชาวสุเมเรียนโน่น

comicjon.com

Foil Character สปอตไลท์ส่วนตัวของคนเป็นพระเอก

การรับบทเพื่อนพระเอก บางทีมันก็ทั้งสุขทั้งเศร้า และบางครั้งมันคือการอุทิศตนเท่าที่เพื่อนคนหนึ่งจะทำให้ได้ ฟังก์ชันพิเศษที่ชัดเจน อันเป็นฟังก์ชันของการทำงานเชิงความหมายผ่านตัวละครคู่หู คือการทำหน้าที่เป็น Foil Character คือยืนเคียงคู่แล้วคุณสมบัติเด่นของความเป็นพระเอกของเราโดดเด่นขึ้นมา ด้านหนึ่งคู่หูก็เลยจะมี คุณสมบัติที่ตรงข้ามกับพระเอกในหลายระดับซึ่งทำหน้าที่ขบขันทั้งตัวละครเอก ไปจนถึงประเด็นต่างๆ ของเรื่อง ด้วยไปโดยปริยาย

โรบินเองก็อยู่ในข่ายคำอธิบายเดียวกันนี้ คือโรบินเป็นเหมือนคู่ตรงข้ามด้านหนึ่งของแบทแมน เป็นเด็กน้อย ที่ บางครั้งก็เลือดร้อนบ้าง เป็นคนที่คอยช่วยแบทแมน แต่บางครั้งด้วยความเลือดร้อน ขาดความสุขุมคัมภีรภาพ ไป จนถึงขาดฝีมือ เทคนิค หรืออุปกรณ์ก็ทำให้แบทแมนได้แสดงคุณสมบัติความเป็นพระเอกที่โรบินไม่มีให้ฉายชัดขึ้นจริงๆ แบทแมนไม่ได้มีคู่หูคนเดียว อัลเฟรดบางครั้งเราก็นับเป็นคู่หูและคู่ตรงข้ามของแบทแมนได้เหมือนกัน แต่ เป็นคู่ตรงข้ามอีกชุด ซึ่งก็น่าสนใจเพราะเป็นเหมือนไฟที่ส่องข้อเสียของแบทแมน เช่นบางครั้งแบทแมนก็อาจจะยัง ลุ่มลึกไม่พอ สุขุมไม่พอ หรือรู้ออบไม่พอต้องอาศัยคู่หูทรงภูมิที่แก่ชรา และไม่ได้ลงสนามสู้ด้วยตัวเอง ซึ่งจริงๆ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

ความสัมพันธ์ของแบทแมนกับโรบินก็มีความซับซ้อนประกอบด้วยทั้งความสนิทสนม (ฮีม) ไปจนถึงความขัดแย้งในหลายระดับ

ในทำนองเดียวกัน จากวรรณคดีเก่าแก่เช่นรามเกียรติ์ของไทยที่อ้างอิงจากรamayana มหาเทพก็เก่าแก่กว่านับพันปี พระลักษมณ์เองก็ดูจะเป็นทั้งพระรอง เป็นทั้งเพื่อนเดินทาง เป็นคนที่ทำให้เรื่องดำเนินต่อไปได้ คำว่าดำเนินต่อไปได้ของพระลักษมณ์ในที่นี้ค่อนข้างไปทางการเสียสละ คือเราอาจจะเคยล้อว่าพระลักษมณ์เดี่ยวๆ โดนหอก เดี่ยวๆ โดนอาคม ในจิตรกรรมคือนอนแผ่หลาไปครึ่งเรื่อง แต่พระลักษมณ์นี้แหละที่ทำให้ความเป็นวีรบุรุษของพระรามเด่นชัดขึ้น เรียกได้ว่าเป็นพระเอกผู้อุทิศตัวไม่ต่างกับเหล่าเพื่อนพระเอกเช่นที่ได้รับการสรรเสริญในเพลงของโพล์แคทเลย

บางทีการเป็นเพื่อนพระเอกคือการเสียสละและความเจ็บซ้ำ, lyricth.blogspot.com

ประเด็นเรื่องเพื่อนพระเอก ด้วยความเก่าแก่ ไปจนการเกิดขึ้นที่ทั้งเป็นส่วนหนึ่งของเทคนิค และการมีฟังก์ชันที่หลากหลายแปรเปลี่ยนไป ในมุขหลานฉบับล่าสุดได้อธิบายว่า มุขหลานว่าด้วยเรื่องของผู้หญิง และเน้นอ้างอิงจากตัวปรกณณ์เก่า บทของมังกรที่ทำหน้าที่เพื่อนคู่คิด คอยให้กำลังใจ และสร้างสีสันให้เรื่องไปจนถึงชี้นำนางเอกก็เลยถูกตัดออกไป ทางผู้สร้างบอกว่ามังกรสัมพันธ์กับผู้ชายและความคิดจากบรรพชนที่สัมพันธ์กับผู้ชาย มุขหลานใหม่ก็เลยอยากจะก้าวข้ามตรงนี้ และอาจประกอบกับการเล่าเรื่องภาพยนตร์ไปจนถึงการรักษาโทนเรื่อง ที่ไม่จำเป็นต้องทำให้เรื่องอบอุนนุ่มนวลจากเหล่าคู่หูที่มักมาพร้อมความรู้ และความตลกขบขันเช่นในการ์ตูนดิสนีย์เรื่องอื่นๆ จากตัวละครผู้ช่วย คู่หู เพื่อนสนิท และเพื่อนพระเอกในวรรณกรรม หลายคนอ่านๆ ไป ในคำคืนวันศุกร์แบบนี้ก็อาจสะท้อนใจว่า เราเองอาจจะ เป็น หรืออาจจะมีเพื่อนพระเอกที่คอยเคียงข้าง ดูแลเรา และกำลังนั่งตีมืออยู่ข้างกัน

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

เตรียมขงเราให้กับโต๊ะข้างๆ เป็นที่ปรึกษาจับฟังในวันหน้าหน่วง หรือบางคนก็กำลังล้อเลียนหัวเราะเยาะเราอยู่ เราอาจเป็นแซมไวท์แกมจี เป็นวัตสัน เป็นโรบิน ของใครอีกคนอยู่เสมอ

การดำรงอยู่ของเพื่อนรัก ของคู่หูที่ยาวนานในวรรณกรรม ก็ดูจะสอดคล้องกับความสำคัญของการมีคู่หูคู่คิด มีเพื่อนซี้ หรือคู่หูที่นั่งอยู่ข้างเราในเวลาแบบนี้แหละเนอะ

อ้างอิงข้อมูลจาก

masterclass.com

britannica.com

literaryterms.net

comicjon.com

radiotimes.com

gamesradar.com

ที่มา https://thematter.co/social/sidekick_history_and_importance/123213

